

OBRRTNI VESTNIK

STROKOVNI LIST ZA POSPEŠEVANJE OBRTI IN ZAŠČITO OBRTNIŠTVA DRAVSKE BANOVINE

»OBRTNI VESTNIK«, SPLOŠNO VELJAVNO IN NEODVISNO GLASILO OBRTNIŠTVA DRAVSKE BANOVINE, IZHAJA 1. IN 15. V MESECU // STANE CELOLETNO DIN 40.—, POLLETNO DIN 20.—, POSAMEZNA ŠTEVILKA DIN 2.— // ZAKLJUČEK REDAKCIJE 10. IN 25. V MESECU. // NEFRANKIRANI DOPISI SE NE SPREJEMAJO. // ROKOPISE SE NE VRAČAJO. // PRISPEVKI SE NE HONORIRAJO. //

»OBRTNI VESTNIK« PRINAŠA OBJAVE, RAZGLASE IN VESTI VSEH OBRTNIH ORGANIZACIJ IN UPRAVNIH OBLASTI KRALJEVINE JUGOSLAVIJE TER NAJVAŽNEJŠE VESTI IZ INOZEMSKEGA OBRTNIŠKEGA SVETA. // UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA ŠTEV. 4. TELEFON 35-23. // PONATISI DOVOLJENI // Z NAVEDBO VIRA. // OGLASI IN MALI OGLASI PO STALNEM CENIKU. //

XXI. LETNIK.

V LJUBLJANI, 1. NOVEMBRA 1938.

ŠTEV. 21.

Obrtništvo in volitve

V zadnji številki smo prinesli notico, da so za 11. december t. l. razpisane volitve v narodno skupščino. V zvezi s tem nastane vprašanje kakšno stališče naj zavzame obrtništvo v tem pogledu. Obrtništvo ima mnogo svojih nerešenih problemov, ki stopajo ravno pred vsakokratnimi volitvami nam obrtnikom najbolj izrazito pred oči. Vsa ta vprašanja bi se dala mnogo lažje in sigurneje izvesti, ko bi imelo tudi obrtništvo svoje upravičeno zastopstvo v novoizvoljeni narodni skupščini. Tu je namreč mesto, kjer bi moral in mora tudi obrtnik imeti svojega pravega zagovornika. Zavedamo se obrtniki namreč dobro, da imamo tudi mi pravico pri odločanju o raznih zakonih, ki se za nas ustvarjajo, in to sodelovanje hočemo in tudi moramo enkrat doseči.

Kljub vsem težkim udarcem, ki ga je prestalo naše obrtništvo tekom zadnjih treh, štirih desetletij, ni klonilo, temveč je ostalo ves čas nadstrankarsko in državotvorno. Z bridkim samopremagovanjem je prebolelo težke rane prizadete od svetovne vojne, premagalo je tudi težo zadnje gospodarske krize, ki še danes ni prenehala, temveč še vedno izpodjeda temelje malega obrtnega gospodarstva in mora še vedno trepetati, da mu bo odvzeta zadnja možnost samostojnega razvoja in obstoja sploh. Še vedno je položaj obrtnika skrajno kritičen. Kakšno bodočnost naj z ozirom na to pričakuje obrtnik v dobi prihodnjega dela skupščine. Kakšno priznanje naj si pridobi za svojo konstruktivnost, trdno voljo in žilavo vztrajnost.

Varajo se oni, ki mislijo, da bo kakšna slučajna politična vihra spravila obrtnika iz ravnotežja in izven okvira svojega stanovskega in gospodarskega predstavnštva. Kakor vselej, poudarjamo tudi tokrat, da bo le tedaj boljše tudi za nas male gospodarske sloje, če se bo v vodstvu državne politike pravilno in pravično upoštevalo tudi obrtništvo. To je edina pot, ki mora voditi obrtništvo k boljši bodočnosti. Obrtništvo bo odobravalo tako vlado, ki je predvsem nacionalna ter bo znala ceniti in bo pokazala svojo dolžno razumevanje za potrebe gospodarstva. Skoro četr milijona samostojnih obrtnikov v državi pač po pravici zaslužijo svoje gospodarsko in stanovsko predstavnštvo, kajti tudi oni sami so gospodarji in narodni učitelji. Oni so pionirji narodne prosvete, ki brez vseh sredstev vodijo doraščajočo mladino na pravo pot poštenega zaslužka in koristnega dela. Obrtništvo ima v rokah elito našega strokovnega delavstva, ki je potrebno tudi za državno obrambo in ugled naše domovine.

Če želi vlada dobiti oporo tudi v gospodarskih krogih, tedaj naj ne pozablja njegovih pravic. Omogoči na izvolitev gospodarskih predstavnikov, ki naj uživajo zaupanje vseh svojih volilcev.

Zanimiva in zelo poučna so izvajanja o tem vprašanju, ki jih je priobčil »Mariborski večernik« z dne 27. p. m. Članek se glasi:

Nespametno bi bilo misliti, da se današnji obrtnik ne zanima za važna politična vprašanja. Časi, ko je bil dosledno brezbrizen, so minuli, to pa največ zaradi tega, ker danes obrtnik le prebridko čuti, da sam prav za prav ni imel nobenega vpliva na razvoj države.

Ne pozabite! 220 tisoč obrtnih obratov v državi s svojimi pripadniki dosega število armade (enega milijona duš), ki se s ponosom zaveda, da s svojim delom ustvarja in predstavlja vez od Triglava do Djevdjelije. Obrtnik ni nikoli cepil države, v kateri je vzrasel

Pred važnimi rešitvami obrtniških zahtev?

Obrtni zakon je bil objavljen 5. novembra 1931. leta. V tem zakonu je bilo predvidenih 76 paragrafov, pravilnikov, odredb in uredb. Koliko od teh je bilo sprejetih in uzakonjenih? Osmo leto je pričelo in vendar najosnovnejših zahtev obrtništvo še ni dobilo. Socialno zavarovanje je bilo na dnevnem redu že pred 1931. letom, že leta in leta se vleče novelacija obrtnega zakona, ravno toliko let obstoja tudi naš predlog o zakonu za pobijanje šušmarstva. Toda vse je ostalo pri zahtevah. Preveč besed bi izgubljali, ko bi zopet ponavljali znova, ker itak vemo, da bi zopet ostalo pri starem. V drugi polovici preteklega meseca je posetil osiješko Zbor-

nico sedanji trgovinski minister. Zastopstvo zbornice je ministru obrazložilo razne tegobe obrtništva, ki so v vseh krajih Jugoslavije iste. Tekom pogovora je minister izjavil, da je uredba o socialnem zavarovanju že obdelana ter se bo prihodnje dni predložila zbornicam v svrhu meritorne odločitve. Istotako je baje v končni redakciji tudi zakon o pobijanju šušmarstva in sicer v obliki, kot ga je zahtevalo obrtništvo, da se bo namreč kaznovalo tudi onega, ki sprejema in naroča izdelek pri šušmarju.

Izlet slovenskega obrtništva na beograjsko obrtno razstavo

V soboto 14. oktobra se je iz Ljubljane odpeljalo cca 200 izletnikov na obrtno razstavo v Beograd ter k poklonitvi na grob kralja Aleksandra I. V Beograd so izletniki po prijetni vožnji prispeli naslednji dan zjutraj, od koder so po kratkem postanku nadaljevali pot na Oplenac. Na grob Kralja Zedinitelja je vodstvo izleta z g. predsednikom Rebekom na čelu položilo krasen lovorjev venec s spominskim trakom. Še istega dne so se vrnili izletniki v Beograd, kjer so prenočili. Naslednji dan, t. j. v ponedeljek je bil namenjen ogle-

du mesta, muzejev in razstave. Mnogi pa so odšli tudi v bližnjo okolico, ki nudi tujcu mnogo zanimivega. Nekateri so se udeležili slavnosti ob priliki proslave 50letnice obrtniškega pokreta srbskih obrtnikov, odnosno so se v zastopstvu domačih združenj udeležili raznih strokovnih kongresov.

Polni najlepših spominov in poučnih vtisov so izletniki prispeli v torek dopoldne na svoje domove, da se še z večjo vnemo oprimejo svojega poklicnega dela, za kar so dobili na tem poučnem potovanju prav lepih vzpodbud.

Zdravstvena šola

Kajenje je škodljivo še bolj nego pitje alkoholnih pijač. Posebno škodljivo je kajenje pri ženskah, ker povzroča razne dedne bolezni. Zato se odvadite kajenja vsi, ki ste tako trdni, ne bo Vam žal, tudi marsikateri dinar Vam bo ostal v žepu, za bolj potrebne stvari kot je tobak.

Oči je treba negovati, ker so najbolj občutljivi organ človeškega telesa. Posebno obrtniku je potreben dober vid, ker ima večkrat posla z drobnim in natančnim delom. Gledanje na majhno razdaljo povzroča kratkovidnost in čitaj leže, če si telesno utrujen. Tudi ne ob slabi svetlobi. Neprezračeni in zakajeni prostor škodi očem. Če imaš že slučajno neko stopnjo kratkovidnosti, mnogokrat prezgodnje oslepelost. Ne tedaj pojdi k zdravniku-optiku in si nabavi pravilna očala. S tem si obvaruješ pred nadaljno kvaro oči.

Gibanje zaposlenosti v Jugoslaviji

Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu objavlja podatke o gibanju števila zavarovancev pri vseh krajevnih organih v državi. Od junija do julija je število zavarovancev nazadovalo za 10.869 na 749.202. V tem mesecu se običajno po-

javi oslabitev zaposlenosti, ki pa je bila letos nekoliko bolj izrazita. Leta 1936. je od junija do julija število zavarovancev nazadovalo za 1230, lani za 6408, letos pa za 10.869.

V primeri z lanskim julijem smo imeli letos v juliju za 41.773 zavarovancev več, v primeri z julijem 1933, ko je bila zaposlenost najslabša, pa smo imeli letos za 228.025 zavarovancev več. Najvišje stanje zaposlenosti pred nastopom gospodarske krize leta 1930. (647.752) pa smo letos v juliju prekoračili za 101.450.

Pri okrožnem uradu v Ljubljani smo imeli v juliju 103.904 zavarovancev, to je le za 1629 ali za 1,6% več nego v najboljšem juliju pred krizo, leta 1930. Pri ostalih krajevnih organih v državi pa znaša v primeri z letom 1930. prirastek 99.821 zavarovancev, ali 18,3%.

Povprečna dnevna zavarovana mezda je od junija do julija narasla za 0,26 na 23,82 din in je bila pri tem za 0,80 din višja nego lani v juliju. Skupni mesečni zavarovani zaslužek pa je v juliju zaradi manjšega števila zavarovancev v primeri s prejšnjim mesecem za 1,6 na 447,7 milijona din, to je za 40,7 milijona din več nego lani v istem mesecu.

Uradni dan Zbornice za TOI za Celje in okolico bo v torek 8. t. m. dopoldne v posvetovalnici Združenja trgovcev v Razlagovi ulici.

OGLASI v Obrtnem vestniku so najuspešnejši, ker neposredno informirajo obrtništvo o njihovih najugodnejših in najcenejših dobaviteljih!

in v kateri dela in ustvarja, na dva ali več delov. Državljska zavest obrtnika nikoli ni bila na tehtnici, bila je vselej močna in zdrava. Obrtništvo se zaveda, da je državi potrebno in svojih dolžnosti do državne skupnosti nikoli ni merilo po politični pripadnosti. Dobro se zaveda, da tvori zdravi prehod iz materialnega absolutizma v socialno ravnovesje in je za to doprineslo ogromne žrtve posebno za časa velike gospodarske depresije. Nikdar obrtništvo ni odreklo, v naj-

težjih časih je plačevalo svoj krvni in materialni davek z idealizmom stoodstotnega človeka. V najhujših letih svetovne gospodarske krize ni odreklo, nasprotno, obstalo je, — zdecimirano sicer, toda ojeklenelo.

In danes, ko s strahom odganjamo privide ponovnega gospodarskega zastoja, se nam zde gesla politične demagogije žaljiva, premalenkosta, in neresna. Klic po zdravi gospodarski politiki je vse preglasen, da bi čuli še kaj drugega.

Ignacij Založnik umrl

28. oktobra, t. j. v noči na soboto je po daljšem mučnem trpljenju izdihnil v Mariboru obrtno zadrudni nadzornik g. Ignacij Založnik, star 62 let. Predlanskim, ko je Zveza obrtnih društev priredila svoj občni zbor v Mariboru, smo skupno slavili njegovo 60letnico

rojstva. Ignacij Založnik je bil rojen 23. julija 1876. v Breznu pri Vitanju. Leta 1897. je maturiral na celjski gimnaziji, študiral je nekaj časa pravo, potem pa je stopil v službo v odvetniško pisarno v Slov. Bistrici. Pozneje se je preselil k g. Kukovcu v Celje, kjer je ostal do 1920. leta. Že kot mladenič je pridno deloval v narodnih društvih. Leta 1920. je bil imenovan za obrtno-zadrudnega nadzornika in za vodjo zavoda za pospeševanje obrti v Celju kjer se je pričelo njegovo plodno delo za prosep obrtništva na Štajerskem. Leta 1925. je bil premeščen v istem svojstvu v Maribor, kjer je opravljal to nalogo za vso mariborsko oblast. Do zadnjega je opravljal vestno posle obrtno-zadrudnega nadzornika, poverjeno pa mu je bilo tudi tajništvo urada za pospeševanje obrti, ki ga je ustanovila Zbornica za TOI l. 1933.

Neutrudljiv je bil blagopokojni v svojem obširnem delokrogu. Leto za letom je vzgajal mojstre in pomočnike k vzornemu rokodelstvu. Marljivo je opravljal posle predsednika komisije za mojstrske izpite. Povsod so bili vidni sadovi njegovega dela v korist obrtnikov, katerim je bil vedno iskren prijatelj in svetovalec.

Toda kljub ogromnemu službenemu in poklicnemu delu je našel še vedno dovolj časa za sodelovanje na polju raznih kulturnih, nacionalnih in prosvetnih ter gospodarskih problemov.

Slovani

Pred tisoč leti so vsi narodi, katere bomo našeli, govorili en sam jezik in tvorili en sam narod. Tekom stoletij nato so se stvorili številni narodi in jeziki iz enega plemena in enega jezika. Pred sto leti nas je razdvajala bratska nesloga, pred desetletji so nas začeli razdvajati drugi, Slovanom sovražni narodi. M ibomo pa na vse to le rekli: združimo se!

Vseh pripadnikov slovanskih narodov skupaj je 181 milijonov 270.000. Srbohrvatov je 10.60 milijonov, Slovencev 1.61 milijonov, Bolgarov 6.21 milijonov, Velikorosov 81.79 milijonov, Ukrajincev 38.81 milijonov, Belorusov 6.60 milijonov, Poljakov 23.92 milijonov, Lužiških Srbov 0.12 milijonov, Čehov 8.72 milijonov in Slovakov 2 milijona 900 tisoč.

Kako vzgledno in z upanjem v boljšo bodočnost bi gledali, ako bi vladala med nami sloga in isti interesi ter cilji. Marsikaj bi premostili, marsikatero borbo bi izvojevali v svojo korist.

**Čitajte in širite
OBRTNI VESTNIK!**

Na njegovi zadnji poti se je zbralo lepo število njegovih prijateljev in znancev. Zastopane so bile tudi številne delegacije obrtnih organizacij in združenj. V imenu Zveze je položil na krsto lep venec zvezni podpredsednik g. Vahtar in se poslovil od zvestega obrtniškega borca v imenu njegovih najbojnih sodelavcev in rojakov zelenega Štajerja, kjer je dajal svojo kri in zdravje v blagor skupnosti obrtniškega stanu. V istem smislu je predsednik Zveze g. Rebek spregovoril do srca ganljiv poslednji pozdrav. V njem je obrtništvo izgubilo svojega najboljšega dosedanega sodelavca, učitelja in vodnika. On, ki je bil pionir stanovske zavesti malih gospodarjev, je poznal do dna njegove potrebe. Zato je z blago roko in z njihovo pomočjo gradil močne in odlične stanovske organizacije. Moramo mu biti hvaležni za njegove svetle vzore ter popraviti vse krivice, ki smo jih zakrivali z premajhnim upoštevanjem velikega življenjskega dela. Vzornemu rodoljubi in odličnemu obrtniškega borcu ohranimo trajen spomin. Teško prizadetim svojcem naše iskreno sožalje.

Vesti zadnjih dveh tednov

× 19. oktobra t. l. je na svojem domu v Parizu preminul knez Arsen Karadjordjević. Kot drugi sin srbskega kneza Aleksandra se je knez Arsen rodil 4. aprila 1859. leta v Temešvaru. Njegov najstarejši brat je bil Kralj Peter Veliki Osvoboditelj. Največji del svojega življenja je pokojnik preživel v emigraciji, kjer je bil največji sodelavec pokojnega kralja. Za knezom Arsenom žaluje njegov sin knez namestnik Pavle in kraljevska rodbina. Slava knezu Arsenu Karadjordjeviću.

× Nove p. n. naročnike, ki prejmejo list na ogled, prosimo, da priložene okrožnice in polico pazljivo prečitajo ter čimprej nakažejo naročnino. Zavarovanje teče samo onim, ki imajo plačano naročnino! Ne odlašajte torej!

× Josip Haberl, mizar, Donje Svetice pri Zagrebu, išče neko go. Ano Fabijan (Ožanić) roj. v Brodu na Kolpi. V slučaju, da se najde ta gospa, bi bil najditelju pripravljeno izplačati do 30.000 dinarjev.

× Maribor dobi moderno tržnico, ne vedo pa še, kje bo stala. Tudi za Ljubljano postaja vedno bolj aktualno vprašanje zgraditve pokrite tržnice. Sedanje lope, ki jih mesarji in trgovci krpajo vsak po svoje, ne odgovarjajo niti v estetskem niti v higijenskem oziru.

× Nepismenost v Jugoslaviji je še vedno precej velika. V Vrbaski banovini znaša 72 odstotkov, v vardarski 70, zetski 66, drinski 62, moravski 61, primorski 57, dunavski 28, savski 26, v dravski pa 5 odstotkov.

× S Sudetskimi ozemljem je Češka izgubila rudnike železa, srebra, svinca, radija ter črne in rjavega premoga. Nad tri četrtine industrije je pripadlo Nemčiji. Kopi kaolina, ki je potreben za znamenito češko porcelansko industrijo se nahajajo v Nemčiji. V Zlatcu in Chebu so največji hmeljski nasadi, nadalje zdravilišča Karlove vary, Marianske Lazny itd.

× 56.000 kvadratnih kilometrov ozemlja bo morala predati Češka Nemčiji; ostalo ji bo samo še 90.000 kv. km.

× Naš najboljši pedagoški list »Popotnik« je v oktobru izšel v povečani obliki ob priliki 60 letnice svojega rednega izhajanja.

× Uvoz avtomobilov se je v zadnjem času podvojil. Kot prodajalci so na prvem mestu Nemčija, nato Italija in USA.

× Nova obrt v Angliji obstoji v izdelovanju in merjenju plinskih mask po meri. Dosedaj je v tej stroki zaposlenih že tisoč ljudi.

× Zimski strokovni tečaji za obrtnike. Zavod za pospeševanje borta Zbornice TOI v Ljubljani namerava v letošnjem letu preko zime prirediti strokovne tečaje za izpopolnitev mojstrov, kakor tudi pomočnikov, kateri bi prišli koristno v poštev tudi za pripravo na mojstrske izpite. Tečaji bi bili za mizarstvo, kolarsko, cementarsko, pečarsko, štukatersko, kleparsko in ključavničarsko stroko. Vršili bi se ob sobotah popoldne in nedeljah dopoldne. Nadalje se nameravajo prirediti posebni tečaji za splošno izobrazbo za vse obrtne stroke za trgovsko poslovanje in sicer iz obrtnega knjigovodstva, obrtne kalkulacije, računanja pa tudi splošni risarski tečaji. Ker bo prireditelj tečajev odvisna od tega, ako se prijavi zadostno število interesentov, vabimo mojstre, pomočnike pa tudi vajence, ki bi se hoteli strokovno izpopolniti, da pošljejo prijavo s točnimi naslovi in označbo stroke, pa tudi z navedbo morebitnih želj na Zavod za pospeševanje obrta Zbornice TOI v Ljubljani.

Po obrtni razstavi v Beogradu

Naša prestolnica je zaživela v dneh od 8. do 25. p. m. vrsto slavnostnih dni, ki so bile prirejene v okviru 50letnice srbskega obrtniškega pokreta. Kakor trdi tamkajšnje obrtniško glasilo so bile vse ostale prireditve vzporednega značaja, ki naj bi ta jubilej še bolj podkrepile. Obrtna razstava, ki je pomenila za vso Jugoslavijo velik dogodek, je bila središče vsega zanimanja. Veliki mednarodni dogodki so priprave precej zadržali, vendar je razstava pokazala jasno, da naše obrtništvo ne sme podcenjevati, temveč se moramo zavedati, da smo dolžni odslej, ako želimo ostati ljudje dobrega okusa, tudi naročati in kupovati pri domačem obrtniku. Obrtno razstavo je posetilo preko 75.000 ljudi, ki so kupili cele karte. Te karte bodo v kratkem času zrebane ter bodo oni, ki predložijo karte z izžrebanimi številkami, prejeli razne nagrade. Žirija za ocenjevanje rokodelskih del je tudi dovršila svoje delo, ter bodo nagrajenci

6. redni kongres Zveze klubov damskih frizerjev

24. oktobra se je vršil v Beogradu 6. redni kongres damskih frizerjev, na katerem je bilo prisotnih okoli 120 delegatov iz vse države. Kongres je otvoril predsednik Zveze Grozdanović. Poleg poročil funkcionarjev Zveze nas bo posebno zanimala resolucija o frizerski stroki, v kateri se zahteva, da se z ozirom na popolno osamosvojitve damske frizerske stroke in posebno strokovno znanje, ki je vezano z uspešnim izvajanjem tega poklica, v bodoče ne dopušča več prehajanje iz brivskega v frizersko stroko brez predhodne popolne kvalifikacije na področjih vseh večjih mest, vključno na sedežih banovinskih uprav. Poleg te je bila sprejeta še druga resolucija, ki zahteva, da vlada uredi izvrševanje frizerske stroke, tako da ne bo z nelojalno konkurenco ogrožen obstoj posameznih mojstrov. Iz važnih socialno-političnih razlogov je torej potrebno, da se odpravi umazana konkurenca s tem, da se uvede obvezen minimalen cenik v frizerski in brivski stroki.

Ob zaključku kongresa so bile še volitve nove uprave, v katero so izvoljeni Grozdanović, Tabački, Rajn, Sujčić, Kurtešanin, Krasić, Grujić, Ivkov, Avramović in Bauderer iz Beograda, Šimunić, Kovačić in Šipoš iz Zagreba, Potočnik in Majhen iz Ljubljane, Ranišavljević iz Subotice ter Holi iz Splita. Omenimo naj še, da se je vršilo tudi zelo uspelo frizersko tekmovanje, na kateri je bil proglašen za mojstra Zveze g. Jovan Bauderer iz Beograda.

XVI. državni kongres brivsko-frizerskih in vlasuljarskih mojstrov

10. oktobra se je vršil v Beogradu XIV. brivsko-frizerski kongres, na katerem je bilo preko 100 delegatov iz vseh krajev Jugoslavije. Kongres je vodil Vukosavljević; podal je obširno poročilo o delovanju Zveze, ki je napravila mnogo najrazličnejših intervencij glede zaščite brivske delavnosti. Ob zaključku kongresa je bila soglasno sprejeta resolucija, ki obsega 10 točk in ki je bila nato po posebni deputaciji oddana ministru trgovine in industrije. Glavne točke resolucije se glase:

1. da ostane brivsko-frizerska in vlasuljarska obrt v § 23 t. 58 OZ. edinstvena in nedeljiva s skrajšanim nazivom: »frizerska obrt«.
2. Da se s pravilnikom predvidi, da morajo kandidati pri mojstrskem izpitu dokazati popolno strokovno izobrazbo ter poznati dela striženja, britja na moški glavi ter železno in vodno ondulacijo na ženski glavi.
3. da se v mestih do 5000 prebivalcev in v vaseh kjer frizerska obrt ni dovolj razvita, dovoli polaganje izpita samo iz britja in striženja s tem, da se po prehodu v bolj naseljeno mesto lahko dopolni ta izpit.
4. Da se v novi uredbi o spremembah in dopolnitvah obrti od 18. maja 1936. leta oddvoji čl. 5 pom. uredbe, ki govori o brivsko-frizerski in vlasuljarski obrti.
5. Da se vsem frizerskim mojstrom za dobo enega leta dovoli oprostitev le enega učenca.

prejeli od razstavnega odbora zlate, srebrne in bakrene kolajne.

Resolucija o socialnem zavarovanju

obrtnikov, sprejeta na skupščini beograjske obrtniške zveze

Po referatu o socialnem zavarovanju obrtništva, katerega je podal glavni tajnik beograjske zbornice je bila soglasno sprejeta naslednja resolucija:

1. Da se zaprosi g. ministra trgovine in industrije, da v najkrajšem roku izposluje uredbo o zavarovanju obrtnikov na podlagi § 384. OZ;
2. Da se pri izvedbi te uredbe postopa po principih, ki so bili že predloženi ministru na osnovi enodušne zahteve vseh zbornic v državi.
3. Da se za sestavo uredbe angažira odbor, sestojec iz zastopnikov ministarstva ter predstavnikov zbornic in Zveze.

6. Da se v vseh večjih mestih otvorijo čim preje stalni frizerski tečaji, v manjših pa začasni.

7. Z istim namenom naj ima tudi obrtno nadaljevalna šola poseben teoretičen pouk.

8. Da se ne dovoljuje otvarjati filjal.

9. Da se uvede obvezen minimalni cenik, ter da se britvice trošarini.

10. Da se čim preje izvede socialno zavarovanje za slučaj starosti in iznemoglosti.

Pekarski kongres

Pekovski kongres je bil sklican v času beograjske razstave. Odzvalo se je preko 300 delegatov. K debati so se prijavili številni govorniki, ki so vsi apelirali na Zvezo, da ukrene vse potrebno in v svrhu čim boljše zaščite pekovske obrti. Kongres je vodil predsednik Spasović. Kongres je sprejel tudi resolucijo, ki nalaga novi zvezni upravi, da osnuje fond za pekarsko literaturo, da se osnuje podporni fond pekovskih mojstrov iz vse države, da se v vsakem mestu, kjer vladajo ugodne okoliščine po potrebu osnujejo zadruge, da se na sedežu banovin. uprav ustanovijo šole za pekovske pomočnike. S posebno resolucijo se je sklenilo naprositi vlado, da takoj ukine odredbo o omejitvi nočnega dela za pomožne osebo in da se bo tudi z delodajalske strani spoštovala svoboda dela z 10urnim delavnikom in 36urnim nepretrganim tedenskim počitkom, da se ob priliki novelacije osnujejo samo strokovna združenja, da se ukine § 150 OZ., da se sprejme poseben zakon o pekarstvu za vso državo in da se spremeni uredba o zapiranju in odpiranju delavnic po krajevni potrebi.

Na kongresu je bilo tudi sklenjeno, da bo zvezna uprava v smislu § 173 OZ. prenehala z delom po vsej državi, čim se bo še nadalje v kateremkoli mestu preganjalo peke od strani inspekcije dela radi zaposlitve pomožnega osebja v močnem času ter da ne bi smeli imeti oblasti pravico določevati cene proizvodov pač pa združenja na podlagi kalkulacije.

Ob zaključku je bila izvoljena nova uprava z g. Spasovečim na čelu. Slovenski del pekovi nima v tej Zvezi svojega zastopstva pač pa v zagrebški Zvezi pekovskih združenj.

Osnovana je državna zveza krojačev kraljevine Jugoslavije ob priliki 1. kongresa v Beogradu

16. oktobra t. l. je bil v Beogradu kongres krojačev za moška oblačila, na katerem je bilo okoli 50 delegatov. Ker je glavno iniciativo za prireditev tega kongresa dala beograjska sekcija krojačev, je kongres otvoril predsednik Kiković. Na kongresu se je razpravljalo o vprašanju šušmarstva, določitev poseljalčevega cenovnika v vseh organizacijah po krajevnih prilikah, o strokovnem izpopolnjevanju krojačev in o strokovnem listu »Vestnik jugoslovenski hkrojačev«, za kar je bil izbran poseben odbor. V odbor Zveze so poleg ostalih tudi g. Josip Jelovšek iz Ljubljane. Kongres je potekel v najlepšem razpoloženju.

1. državna modna revija v Beogradu

15. in 16. oktobra sta blii v Kolarčevi dvorani v Beogradu prirejene dve modni reviji, na kateri so sodelovali krojaški mojstri in mojstrice iz vse Jugoslavije, skupno preko 30 modnih salonov. Za revijo je vladalo veliko zanimanje. Opažalo se je posebno veliko krojačev in krojačic iz podeželja, ki so z velikim interesom in pazljivo sledili predvajanju posameznih modelov. Največ je bilo predvajanih plesnih toalet. Nagrajeni so bili modeli ženskega površnika, lahke ženske obleke in teže zimske obleke. Zelo vidna pomanjkljivost so bile za revijo neprimerne manekene, ki razne modele, niso tako predstavile, kot bi se jih moralo. Iz Ljubljane je na reviji nastopil modni atelje Hiti.

Nabavljalna zadruga beograjskih mesarjev

Da se zaščiti od posrednikov, je 50 beograjskih mesarjev sklenilo ustanoviti zadrugo; ta je doslej izvozila že 50 vagonov surovih kož, pri čemer računajo, da so zaslužili mesarji 400.000 din. Z ozirom na tako odličen uspeh, so se že zedinili na skupno dobavo živine in ustanovitev zadružne klavnice, za kar bi bilo treba 10 milijonov kapitala, kar pa bo šlo še vedno v njihov račun.

Gostilničarske zahteve k spremembi obrtnega zakona

Kakor poroča gostilničarski vestnik, so glavne zahteve glede spremembe obrtnega zakona naslednje: 1) samostojnost gostilničarskega stanu, 2) ureditev posebne strokovne izobrazbe, oziraje se na pomočniške in mojstrske izpite, 3) ureditev vprašanja hišnega dela, t. j. privatne izkuhe in oddaja prenočišč, v kolikor posega v gostilniško obrt, 4) ureditev izdaje gostilničarskih koncesij, izloči se prevelika svoboda presoje upravnih oblasti, 5) omilitve predpisov o delovnem času, 6) odprava točenja alkoholnih pijač v trgovinah, 7) zaščita gostilniških stanovskih organizacij.

NOVE KNJIGE

»Naše obrtništvo in obrtniški pokret« od M. Živančevića; v cirilici. Izdala Glavna Zveza v Beogradu. Opisuje splošen razvoj obrtništva v prejšnji Srbiji ter v sedanji državi. Cena 10 din.

»Položaj obrtništva in njegovi problemi« od dr. Dimitrija Mišića; v cirilici. Obravnava zelo aktualna vprašanja sedanosti. Cena 5 din.

Takse, II. zbirka dodatkov, v samozaložbi viš. fin. svet. g. Sušca.

Opozorilo cenj. naročnikom

V vsaki številki lista opozarjamo naročnike, da obnovijo naročnino; v tem letu smo jim tudi dostavili že parkrat pismene opomine in položnice; toda še do danes se niso vsi odzvali.

Vsem, ki so nam poslali na naše poslednje opomine dolžne zneske, deloma še iz prejšnjega leta se jim zahvaljujemo. Postavljamo jih za vzor ostalim nepopravljivim dolžnikom, da se tudi oni zavedo svoje dolžnosti do lastnega stanovskega tiska.

Upoštevamo tudi one naročnike, ki so se pismeno opravičili. Tako nam piše nekdo, da je vzrok neplačila bolezen v hiši, drugi ne more plačati, ker je zašel v dolgove pa bo kljub temu plačal v obrokih; istotako bo poravnal naročnino neki reven obrtnik, ki je čisto pogorel. Vsa čast takim zavednim tovarišam. Toda mnogi so v tako srečnem položaju, da niso izkusili vsega tega gorja in vendar se za naš stanovski tisk, ki bi moral biti najmočnejša opora vsem in vsakomur, zanimajo kakor za lanski sneg. Tako ne sme več dalje! Premajati list, pa ga ne plačati, to ni značajno! In za koliko tisoč nepotrebnih stvari izdamo kovača ali dva, za svoj list pa ne. To pa celo ni vredno obrtnika, ki vendar nekaj pomeni v svetu. Prosimo zato vse cenjene naročnike, ki prejmejo v listu opozorilo za plačilo, da ga smatrajo za nujnega in se s takojšnjim plačilom oddolže za vse doseđanje grehe ter se s tem izkažejo vredne naše težke borbe.

Uradni pedlogi in odredbe

TAKSO ZA CESTNI FOND

morajo plačati tudi inozemski avtobusni potniki in sicer po 3 pare od osebe in preko države prevoženih kilometrov.

DOPOLNILNI IZPIT ZIDARSKIH MOJSTROV ZA PROJEKTIRANJE

Beograjska obrtna zbornica je nasloвила na ministra trgovine predstavko, da bi bili zidarski mojstri, ki so položili dopolnilni izpit za projektiranje, oproščeni od polaganja izpita za betonska dela. Tako postopanje da bi bilo upravičeno z ozirom na odredbo čl. 17 st. 1. in 2., posebno t. 3. st. 2. in t. 3. st. 2. pom. člena v zvezi čl. 28. Uredbe II. štev. 34524-y od 10. X. 1932. — Na ta dopis je ministrstvo odgovorilo, da se v nobenem slučaju ne more oprostiti drugega izpita, pač pa se lahko polaga oba izpita istočasno, pri čemer odpadejo enaki izpitni predmeti.

STEČAJEV IN PRISILNIH PORAVNAV

je bilo v mesecu septembru v dravski banovini 1, drinski 1, dunavski 3 in v savski 1. Prisilnih poravnav pa v dravski 4, drinski 1, dunavski 2, savski 6 in v Beogradu 1.

KOLEKOVANJE KREDITNIH KNJIŽIC

To so one knjižice, s katerimi stranke jemljejo blago pri trgovcu in obrtniku, katere je treba kolkovati z 10 din letno. Ta taksa se lepi na prvi strani ter se jo uniči na ta način, da se preko nje napiše ime in datum. Po preteku enega leta je treba ponovno lepiti kolek ali pa nabaviti drugo knjižico. Kazen znaša 50-kratna višina neplačane takse. Za pričetek leta se smatra oni datum, s katerim prične obrtnik oddajati stranki. Radi kontrole imajo stranke tudi svojo knjižico, tako zvani duplikat, katero se ne kolkuje. Edino oni obrtniki, ki nimajo knjižice pri sebi in obstoja samo en izvod, mora biti isti kolkovan. To naj se upošteva pri pregledih finančnih organov, ki včasih ne tolmačijo pravilno uredbe o kreditnih knjižicah.

PREPOVEDANA REKLAMA Z ZNIŽANIMI CENAMI

Z ozirom na to, da po mnogih mestih oglašujejo trgovci, z znižanjem vrednosti blagu od 10 do 20 odstotkov od običajne dnevne cene, kar pa ne odgovarja resnici, temveč služi to samo za čim hitrejšo nadrobno razprodajo, je ministrstvo trgovine z razpisom od 4. p. m. opozorilo pristojne oblasti, da prepovedo tako trgovanje, ker je v smislu § 168. OZ. protizakonito.

SPREMENBA UREDBE O VOLITVAH ZBORNICNIH SVETNIKOV

Službene novine z dne 25. okt. objavljajo nekatere formalne spremembe uredbe o volitvah svetnikov zbornic z dne 21. VIII. 1935. V glavnem se spremeni način konstituiranja zbornic po volitvah.

RAZMEJITEV MED INDUSTRIJSKO IN OBRTNO DELAVNOSTJO

Radi točne opredelitve med industrijo in obrtjo je neka zbornica določila naslednje točne smernice: kot industrijske mline je smatrati one, ki v 24 urni kapaciteti zmeljejo 200 metrskih stotov in imajo eno sejnalno napravo. Opekarne z krožnimi pečmi, tovarniškimi dimniki in ventilatorji je smatrati brez razlike za industrijska podjetja oziroma če izdelajo letno do 1 milijon komadov opeke ali slično. Tekstilna podjetja je smatrati za industrijska, če imajo izključno strojni pogon ter 10 zaposlenih oseb. Če zaradi skrajne mehanizacije niti 10 delavcev ne zaposlujejo, tedaj se primerja temu primerna množina izdelanega blaga. Vsaj podjetja, ki proizvajajo električno energijo so industrijska.

TRGOVCI Z FOTOGRAFSKIMI POTREBŠČINAMI

ne smejo opravljati fotografskih del, temveč so obvezni oddajati jih upravičenemu fotografu. Izjeme so le oni, ki so se že predčasno bavili s tem poslom ter so na podlagi § 456. OZ. registrirani kot upravičenci, da smejo tudi dalje izvrševati tak posel.

OBRTNIKI!

Za svojo delavnico in domačo potrebo - posebno za oblačila - priporočamo nakup pri znani solidni tvrdki:

MANUFAKTURA NOVAK

LJUBLJANA - KONGRESNI TRG 15

p r i n u n s k i c e r k v i

na hrib, tako da se pride v nadstropje iz zadnje strani, kjer leži dvorišče višje. Ali pa vodijo spredaj ali ob strani hiše lesene stopnice na viseči hodnik, odkoder se potem pride v hišo.

V pritličju imamo gospodarske prostore, medtem ko se nahaja v nadstropju stanovanje. Po sredi hiše v nadstropju je prostorna veža, ki ima na koncu od veže predeljeno ali nepredeljeno kuhinjo, v kateri se kuri v sobno peč. Na vsaki strani veže se nahaja večja soba s krušno pečjo. Glavna soba se imenuje »prva hiša« ali samo hiša« druga pa »hišica« ali »zadnja hiša«. Iz »hiše« vodijo vrata že v malo sobico — »kamro« ali »čumnatu« in to pri obsežnejši stavbi. Nadstropje je leseno iz debelih hrastovih plohov, ki so pa v novejšem času vedno bolj pobeljeni ali ometani, tako da je stavba videti zidana.

V zidanem pritličju se nahajajo vinski hrami s prešo in razne kleti za poljske pridelke in orodje. Nimajo pa te hiše skoro nikoli v pritličju hleve, kakor je to običajno pri nekaterih nemških domovih. Kajti Slovani, tako

tudi Slovenci, imamo dvostanske domove, to je za živali in za ljudi posebna poslopja.

Vzhodnoslovenska, oziroma zapadno-hrvatska visoka hiša se jako razlikuje od gorenjskega doma. Na Dolenjskem sta bolj razvita poljedelstvo in vinogradništvo, medtem ko sta na Gorenjskem doma v večji meri živinoreja in obrt. To se opazi tudi na stavbah.

Gorenjska nadstropna stavba ima v zidanem ali mešanem pritličju stanovanjske prostore, v gorenjem lesenem delu, ki je često samo opažen z deskami, pa postranske prostore kakor kašče, shrambe, skedne, podstrešja in včasih tudi sobice. Na viseči hodnik ali v nadstropje se pride po notranjih stopnicah.

Naklon strehe je skoraj povsod enak, samo da imamo v poljedelskih krajih hiše krite ponavadi s slamo, v goratih in gozdnatih krajih pa z deščicami ali skodlami. V novejšem času pokrivajo ljudje poslopja največ s strešno opeko, izmed katere se bobrovec najlepše podaja naši domači hiši.

Karlovšek.

Ali je treba obrtna dela oddvojiti od stavbenih?

V zadnji številki »Zanatljive« se bavi s tem vprašanjem nek beograjski stavbenik, kjer prihaja do zaključka, da se ne bi smelo oddajati razna obrtna dela na stavbah posamezno, temveč skupno enemu stavbeniku, ki je odgovoren za izvedbo vseh del. Istočasno se v tem članku poziva obrtnike ostalih stavbnih strok, da zaupajo stavbenikom, ki žele vsem na stavbi sodelujočim obrtnikom dobro, in zato je tudi potrebno čim tesnejše sodelovanje. Tak sporazum bo v korist baje posebno malim obrtnikom, ki si sami sicer ne bi mogli pomagati, pa jih k delu pritegne stavbenik.

V tej zadevi je ravno v zadnjem času na predlog Zveze posredovala pri kr. banski upravi ljubljanska Zbornica in sicer v obratnem smislu, da se naj namreč pri licitacijah oddajajo rokodelska dela posamezno. Oddaja stavbnih in

rokodelskih del skupno ima za posledico, da se cene zlicitirajo navzdol na nivo, ki gospodarsko ni več upravičljiv ter povzroča ne samo škodo obrtništvu rokodelskih strok, temveč tudi oddajniku, v tem slučaju oblastvom samim, ker se radi prenizkih in gospodarsko neutemeljenih cen delo ne izvršuje solidno. Oddajanje stavbnih in sličnih del skupnim potem je tudi največkrat posledica, da licitacije ne uspejo, ker ne mara nihče prevzeti odgovornosti za izvedbo skupnega dela. Le en korak dalje pa je vzrok, da se potem razna javna dela izvršujejo v lastni režiji. Gradbeniki in rokodelci pa ostajajo brez posla.

Mislimo torej, da je naše stališče mnogo bolj upravičeno kot ono beograjskega gradbenika in ga je treba upoštevati radi koristi in zaslužka vseh stavbenih obrti.

Kmečke hiše v Hrvatskem Zagorju

Zadnjič smo prinesli nekaj vzorcev dekorativnih ograj lesenih hodnikov pri hrvatskih podeželskih hišah. Danes pa prinašamo sliko, kako se uporabljajo ti hodniki. Slika je posneta iz Hrvatskega Zagorja ob Sotli in kaže

značilen kmečki tip, ki je podoben več ali manj tudi hišam v vzhodnoslovenskih pokrajinah, posebno v hribovitih in vinogradnih krajih.

Stavbe so nekako enonadstropne, oziroma visoko pritlične in prislone

Ob 10-letnici ljubljanske radijske postaje

Res je, da so težki pogoji za naše radijske naročnike krivi, da ima naša postaja mnogo premalo naročnikov, da bi se mogel tudi njen program izboljšati. Toda kljub temu je razmeroma največji odstotek radijskih naročnikov iz vrst obrtništvu. To nam jasno dokazuje, da vlada v obrtniških vrstah zanimanje za to kulturno ustanovo. Moralo bi se torej sorazmerno po stanovih naročnikov gledati na to, da bi imeli naročniki od radija tudi temu primerno svoje koristi. Za kmetijstvo imajo radijski odločujoči činitelji izvršene posebne strokovne poučne članke, ravno tako za razne druge akcije nikoli ne manjka prilike, da se ne bi oglasila beseda v njihovo korist. Edino obrtnik nima od radija nikake direktne koristi, ki bi jih sicer lahko imel za napredek svoje stroke in poklica. Kakor kmetovalec, bi tudi obrtnik rad preko radija

zvedel za cene siruvin, za razne licitacije in dobave, preko radija bi dobil lahko razna navodila za delo v delavnici, preko radija bi se lahko priredilo poučne tečaje itd. Brez dvoma je torej mnogo načinov, da bi tudi radio koristil našemu rokodelstvu. Posebno važno vlogo pa bi zavzel radio z ozirom na propagando za kupovanje in širjenje rokodelskih izdelkov, o katerih trdimo in vemo vsi, da so najcenejši in najboljši, nimajo pa pravega zagovornika, niti zaslonbe na odločilnem mestu. Priporočilo poslano v svet preko radija bi slovesu našega obrtniškega dela v veliki meri pripomogel do večje veljave in upravičenega slovesa.

Zato ob priliki desetletnice obstoja naše postaje želimo, da bi napredovala in se izpopolnila, storiti pa moramo prej vsak svojo dolžnost, v okviru, ki nam jih nalagajo družabne dolžnosti.

Dobili smo narodno Akademijo

Svoječasno smo že omenili, da se je ustanovila v Ljubljani narodna Akademija. Z ukazom kralj. namestnikov in z odlokom kralj. vlade je ljubljanska Akademija uvrščena v vrsto že obstoječih Akademij v Beogradu in Zagrebu. Za prve redne člane so bili imenovani: Metod Dolenc, pravni pisatelj in univerzitetni profesor. Našemu obrtništvu je znan iz dobe, ko je svoje bogato pravno znanje uporabil za sestavo sedanjega obrtnega zakona. Jovan Hadži, profesor naravoslovja na univerzi. Richard Jakopič, mojster slovenske moderne slikarske umetnosti, Matija Jama, mojster v slikanju lepih pokrajinskih motivov. Franc Kidrič je najvidnejši predstavnik slovenske slovstvenozgodovinske znanosti. Milko Kos je strokovnjak za zgodovino srednjega veka. Gregor Krek je strokovnjak na polju rimskega in državljanskega prava. Rado Kušej je priznan strokovnjak na polju cerkvenega prava. Rajko Nahtigal je svetovno znan učenjak za starejše slovensko jezikoslovje. Leonid Pitamic je po vsem svetu znan strokovnjak za

ustavno in meddržavno pravo, politiko in diplomacijo. Jože Plečnik je največji slovenski sodobni umetnik v stavbarstvu. Josip Plemelj je strokovnjak v matematiki. Janko Polec je zgodovinar slovenskega prava. Franc Ramovš je najodličnejši poznavalec slovenskega jezika. Aleš Ušeničnik je največji slovenski modroslovec. Rihard Zupančič je svetovno znan matematik in Oton Zupančič je največji živeči slovenski pesnik in prevajalec.

— Ustanove sklada viteškega kralja Aleksandra I. Zednitelja za podpranje osiromašenih in onemoglih bivših pripadnikov Zbornice za TOI. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani razpisuje za leto 1938. za uboge onemogle bivše svoje pripadnike in njihove vdove ustanove po 100 din. Prošnje naj se pošljejo Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani do 20. novembra 1938, podprte z dokazili in opremljene s potrdilom občinskega urada in pristojnega združenja, da je prošilec obrt ali trgovino samostojno izvrševal, pa je sedaj ne izvršuje več, ker zaradi onemoglosti ne more več delati in je obubožal, odnosno da je prošilka onemogla uboga vdova bivšega zborničnega pripadnika. Prošnje mora vlagati vsak prošilec zase in se prošelj sestavljenih po skupinah ter prošelj prošilcev, ki nikdar niso izvrševali samostojno kake obrti ali trgovine, ne more upoštevati.

Kalkulacija — uspeh in napredek obrtnika

Vedno naglašamo, da za samostojnega obrtnika ne zadostuje, da zna predmet lepo in solidno izdelati, da zna stranko lepo postreči, da je dober organizator, temveč je na prvem mestu za vsakega naprednega obrtnika, da zna pravilno kalkulirati na podlagi katere bo on sam določil cene blagu, da bo s svojim delom obrt razširil in sebe in družino pošteno preživljal. Večina obrtnikov določa cene kar približno ali pa ceno povzame od svojih tovarišev, za vsak slučaj jo pa še malo zniža. Iz tega nastaja tako zvana nelojalna konkurenca. Ne pomisli pa, da vsak obrtnik živi v drugačnih razmerah, ta ima višje režijske stroške, oni nižje itd. Nezanje kalkulacije je pogosto popolna propast za obrtnika. Kdor ne dela na podlagi proračuna, ne uničuje samo samega sebe, temveč tudi svoje tovariše. Obrtnik, ki ne zna kalkulirati, izgubi ime solidnega obrtnika in z njim — žal tudi ostali obrtniki v oči javnosti.

Zato odslej vedno s svinčnikom v roki k proračunom! Da bo vsakomur prišla v kri potreba kalkulacije, bomo večkrat objavljali primere za posamezne stroke. Danes prinašamo temeljni nauk o kalkulaciji, izdelan po prof. g. Lenarčiču. Vsak obrtnik naj spravi ta članek ter ga pozneje primerja s posameznimi slučaji.

Bistvo kalkulacije: Kalkulacija je račun, ki mojstra seznanja s pravilnim postopkom in določevanjem prodajne cene svojih izdelkov, da bo lahko kljub nizki ceni in ostri konkurenci imel še primeren dobiček.

Vrste kalkulacij: V praksi razločujemo nakupno in prodajno kalkulacijo, a

nakupno delimo še v enostavno in sestavljeno.

Nakupna kalkulacija: S pomočjo nakupne kalkulacije ugotovi mojster, koliko ga stane v skladišču ali v delavnici ena enota določene surovine n. pr. 1 kg žime, 1 m blaga itd. Nakupno kalkulacijo delimo v enostavno in sestavljeno. Enostavno nakupno kalkulacijo izvrši mojster tedaj, kadar z enim računom pri isti tvrdki istočasno kupi samo eno vrsto blaga. Kadar ga mojster kupi istočasno pri isti tvrdki 2 ali več vrst blaga, tedaj izvrši sestavljeno nakupno kalkulacijo.

Enostavna nakupna kalkulacija: Podlaga enostavne nakupne kalkulacije je račun ali faktura, ki ga mojster prejme s kupljenim blagom vred. Čim mojster ugotovi, da poslano blago točno odgovarja naročilu, tedaj izpelje kalkulacijo. Postopek je sledeči: od fakturane cene odšteje mojster najprej rabat (ako že ni odštel), nato pa še diskont ali skonto. Rabat je popust na ceni ali množini blaga, ki ga dovoli kupec pri večjem naročilu. Skonto je popust na ceni, ki ga dovoli trgovec kupcu, ako kupec blago, katero bi moral plačati po dogovoru čez 1, 2 ali več mesecev, plača takoj. Diskont se računa mesečno od pol do 2 odstotka kupne cene. Za diskont zmanjšana fakturana cena se imenuje diskontirana cena. K tej diskontirani ceni prišteje nato mojster vse stroške, ki so nastali od kupčevega skladišča do mojstrove delavnice. (Konec prihodnjic.)

Oglašajte v „OBRTNEM VESTNIKU“!

Strokovni tečaj

Strokovni tečaj namerava prirediti Združenje projačev in krojačic v Ljubljani, pod pogojem, da se bo prijavilo zadostno število kandidatov. Pouk bo obsegal krojenje in praktično delo obleke. Tečaj po vodil prvovrstnega strokovnega profesorja »Deutsche Bekleidungsakademie« iz Monakovega. Tečaj za izdelavo sodobne obleke, sako in drugo bi trajal 1 teden (48 ur) proti honorarju 25 RM. Tečaj za izdelavo vseh vrst moških oblek bi trajal 100 ur proti honorarju 70 RM. Tečaj za izdelavo sodobnih damskih oblek, plaščev, kostumov itd., bi trajal tudi okoli 100 ur proti honorarju 60 RM. Vabijo se krojaški mojstri in damske krojaške mojstrice, da se prijavijo do 15. novembra v združni pisarni ako se nameravajo udeležiti predvidenega krojnega tečaja pri združenju. Istočasno s prijavo je treba položiti pripadajoči honorar.

Posvetovalnica

Pavšalno obdavenje. Čital sem v vašem cenjenem listu pojasnilo, glasom katerega so obrtniki, ki prodajajo blago, ki spada v obrt, kljub temu pavšalno obdaveni. Jaz sem že 25 let ščetar poleg tega prodajam majhne količine barv. Bil pa sem obdaven z 10 odst. pridobnino. V letu 1937 sem apeliral zaradi tega na reklamacijski odbor, ki mi je priznal pavšalnino. Toda davčni odbor me je zopet vrgel nazaj med obdavnice s pridobnino ter s silo zahteval od mene plačilo odmerjenega davka. Ali je davčni odbor upravičen do tega? **Odgovor:** Glasom pojasnila finančnega

ministrstva štev. 4757-IV. iz leta 1938 pripadajo pod pavšal oni obrtniki, ki poleg svoje obrti prodajajo tudi nabavljeno blago, ki je v smislu § 137. OZ. le sporednega značaja in se prodaja vrši samo v malem obsegu. Ker barve niso v nobeni stvari sorodne s ščetarstvom, zato tudi pavšalno obdavenje ni upravičeno v tem slučaju.

Pekovski mojster. Moj brat je pek v neki občini ter ne zaposluje niti vajencev niti pomočnikov, temveč dela sam s svojo ženo. Pred kratkim pa je bil od občine kaznovan z 500 din ker je delal v času, ki ni dopuščen pomočniškemu osebju. — **Odgovor.** Po § 155. OZ je dovoljeno lastniku in družinskim članom, da se zadržujejo v delavnici tudi izven delovnega časa. Če torej v tem času niste prodajali, pač pa samo delali Vas ne sme nihče kaznovati. Sklicujte se na gornji § in zahtevajte povračilo kazni.

Vsi naročniki, ki imajo v redu plačano naročnino, imajo pravico do brezplačne posvetovalnice. Za pismene odgovore je priložiti znamko ali dopisnico za odgovor.

Obvestila

Proslava Zedinjenja in osvobođenja priredi Glasbena Matica v Ljubljani v ponedeljek 7. nov. ob 20. uri v veliki Unionski dvorani. Predvajanje bo slavnostni koncert pod pokroviteljstvom Njeg. Vel. kralja Petra II. Obrtnike pozivamo, da ta večer napolnijo dvorano in s tem dokažejo važnost te ustanove za naše kulturno in duhovno zedinjenje.

Ljubljanski naročniki Obrtnega vestnika naj po možnosti čimprej osebno poravnajo naročnino v naši upravi.

Naročniki, ki prejmejo opomine, naj takoj ugrade temu pozivu brez oklevanja. Ne povzročajte nam še nadaljnjih stroškov z opominjevanjem. Reklamacije pošljite na upravo z navedbo svojega točnega naslova; ev. pomote so mogoče povsod, zato prosimo blagohotnega opravičila.

Celje. 6. nov. ob 11. uri dop. bo v Celju v hotelu »Pošta« sestanek vseh obrtniških združenj dravske banovine glede pravil pomočniških izpitov.

Sejmi

- Ormož, Celje, Ptuj, Trbovlje, Vitanje, Ljubljana, Cerknica, Mirna, Višnja gora,
- Mokronog, Zagorje ob Savi, Dravograd, Pišcece, Rozkrižje, Turnišče.
- Maribor, Slov. Konjice, Sv. Lenart nad Laškim.
- Št. Vid pri Stični, Ponikve, Brežice, Trbovlje, Celje, Križevci, Murska Sobotna.
- Jesenice, Mengeš, Vel. Lašče, Vrhnika, Brežice, Nova cerkev, Rečica, Sv. Lenart v Sl. gor., Zabukovje nad Sevnico.
- Št. Jernej, Kranj, Novo mesto, Pilštanj, Braslovce, Središče, Murska Sobotna.
- Dol. Lendava, Kamnik, Ormož, Ljutomer, Maribor.
- Celje, Ptuj, Trbovlje.
- Turnišče, Puconci.
- Moravče, Poljance, Sp. Gorje, Studenec, Št. Gotard, Krško.
- Brežice, Trbovlje, Celje, Bušča vas vas.
- Radeče pri Zid. m., Smartno pri Lit.
- Ormož, Maribor, Laško, Marenberg, Oplotnica, Sv. Peter nad gor., Smartno ob Paki.
- Metlika, Grahovo, Vransko, Ptuj, G. Radgona, Poljčane, Trbovlje, Dol. Lendava.
- Ljubljana, Bugojna, Celje, Ptuj, Trbovlje.
- Šmihel-Stopiče.

KROJAČI!

Pri nabavi vsakovrstnega blaga za moške obleke, kakor tudi podloge in pribora, Vas bodo najbolj vestno in pri najugodnejših cenah postregli pri:

Češko-jugoslovenska veletrgovina blaga

ANTON HÜBL D. D.
Zagreb, Trenkova ulica štev. 7

MALI OGLASI

Mali oglasi trgovskega značaja se računajo po 50 par beseda. Oglasi socialnega in posredovalnega značaja beseda 25 p. Najmanjši znesek 15 oz. 10 D.

2.500.— DIN POTREBUJETE, da zaslužite 1000.— din mesečno doma. Pišite: »ANOS«, Maribor, Orožnova 6.

ČEVLJARJE opozarjamo, da je izšla 8. štev. Obučarske revije. Cena 40.— din. Naročba se pri Obrtniškem društvu v Ljubljani.

Širite „OBRTNI VESTNIK“!

ZANATSKA BANKA

Kraljevine Jugoslavije
A. D.

PODRUŽNICA LJUBLJANA
Gajeva ulica 6

CENTRALA BEOGRAD

Delniška glavica Din 75.000.000.—
Udeležba države Din 30.000.000.—

GLAVNA PODRUŽNICA ZAGREB
PODRUŽNICA SARAJEVO

PODELJUJE

obrnikom in obrtnim podjetjem menična in hipotekarna posojila, kredite na tekoči račun, posojila na zastavo državnih vrednostnih papirjev, delnic Narodne banke in Privilegirane agrarne banke.

SPREJEMA

od vsakogar vloge na hranilne knjižice in tekoče račune, ki so vsak čas izplačljive.

UPRAVLJA

imovino in fonde obrtniških ustanov in organizacij. Izvršuje vse ostale bančne posle.
Brzojavni naslov: »ZANATSKA«, Ljubljana — Telefon št. 20-30 — Račun Poštne hranilnice št. 14.003.

Kmetska posojilnica

Ljubljanske okolice, reg. zadr. z neom. zav. v Ljubljani,
Tyrševa c. 18.

Nove vloge

vsak čas razpoložljive obrestuje po 4%

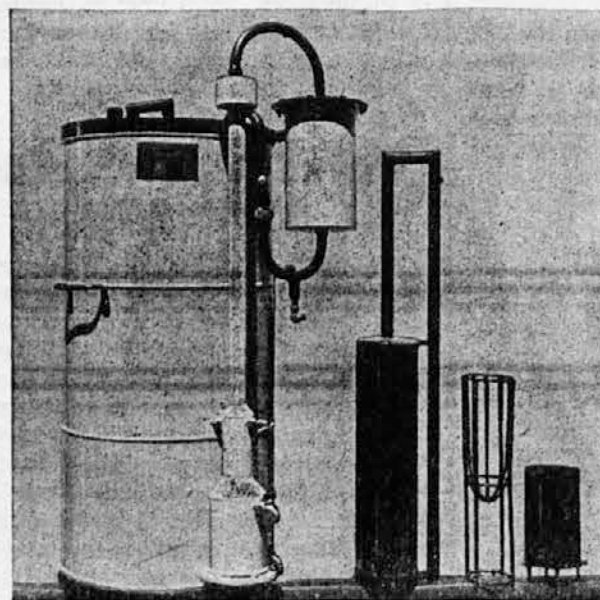
vloge proti odpovedi po 5%

Za vse vloge nudi popolno varnost * Otvarja tekoče račune in izvršuje vse denarne posle * Vlagajte svoje prihranke v najstarejši slovenski denarni zavod!

Aga — Ruše

združene jugoslovenske tvornice acetilena in oksigena
d. d., Ruše

priporoča obrtnikom-kovinarjem svojo novo tipo ACETILENSKEGA APARATA

ki je grajen po najmodernejših tehničnih predpisih in je bil kot prvi aparat jugoslovenskega porekla odobren od banske uprave v Ljubljani na podlagi novega jugoslovenskega »Pravilnika o proizvodnji i upotrebi kalcijuma karbida i acetilena« z dne 18. maja 1934. Aparat deluje po sistemu izmeničnega dotikanja karbida z vodo in se dobiva v dveh velikostih:

Tipa I
ki proizvaja 3000 l acetilena na uro in se polni z 2,5 kg karbida.

Tipa II
ki proizvaja 5000 l acetilena na uro in se polni s 5 kg karbida.

Zahtevajte naročilnico s potrebnimi pojasnili pri
AGA-RUŠE

Kreditno društvo

MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam

Lastna denarna sredstva so znašala 31. decembra 1936 din 2.909.574.60, varnostni sklad din 1.297.691.60, rezervni sklad din 1.138.756.81.